

چک لیست رشدی کودکان (۰ تا ۶ سال)

childrenrehab.ir

چک لیست رشدی کودکان (۰ تا ۶ سال)

رشد بینایی, مهارت های شناختی, مهارت های شنوایی, مهارت های اجتماعی, مهارت های زبانی, زبان بیانی, مهارت های حرکتی, مهارت های حرکتی درشت, مهارت های حرکتی ظریف, مهارت های خودیاری, مهارت های غذا خوردن, مهارت های بازی, مراحل رشد تفکری

چک لیست رشدی کودکان (۰ تا ۶ سال)

رشد بینایی

ردیف	فعالیت	عملکرد	سن
۱	رشد حسی	نوزادان در هنگام تولد نسبت به نور تند به شدت حساس هستند و مردمک چشم خود را برای جلوگیری از ورود نور زیاد به داخل چشم تنگ می کنند. در هفته دوم تولد، مردمک چشمان نوزاد شما رشد بیشتری می کند و به او امکان می دهد که دامنه وسیع تری از روشنایی و تاریکی را تجربه کند. تاریک یا روشن بودن روی خواب تاثیری ندارد	۱ ماهگی
۲	جلب توجه	نوزاد در زمان بیداری، به محیط اطراف خیره می شود، می تواند چند لحظه روی نور یا اشیای روشن تمرکز کند، یکی از چشم ها ممکن است گاهی به طرف داخل منحرف شود.	۱ ماهگی
۳	جلب توجه	خیره شدن به نور	یک ماهگی
۴	جلب توجه	بطور زودگذر به یک شخص توجه می کند.	۱ ماهگی
۵	توجه	کودک در هنگام تولد دارای دید جانبی است (توانایی دیدن اطراف) ولی به تدریج می تواند توانایی تمرکز نگاه به نزدیک و به یک نقطه از مرکز دامنه دید را به دست آورد.	۲ ماهگی
۶	ردیابی	فرد را با چشم دنبال می کند.	۲ ماهگی
۷	تعیین مکان	به منبع صدا نگاه می کند.	۲ ماهگی
۸	تعیین مکان	چشمهایش را به سمت نور بر می گرداند.	۲ ماهگی
۹	تمرکز اولیه به محیط	بین حرکات دو چشم هماهنگی و همکاری بیشتری ایجاد می شود، می تواند همزمان هر دو چشم را بر یک شیء متمرکز کند. افزایش هماهنگی در دو چشم می تواند عمق نگاه کودک را که برای ردیابی اشیاء متحرک لازم است نیز افزایش دهد.	۲ ماهگی
۹	ردیابی	نور را به صورت افقی دنبال می کند.	دو ماهگی
	ردیابی	یک شی را که به صورت عمودی یا دایره ای در حرکت است دنبال می کند.	۲ ماهگی
۱۰	تشخیص چهره	طرح کلی صورت ها را از دور کمی تشخیص دهند	۳ ماهگی
۱۱	ارتباط چشمی	به چهره افراد لبخند می زند (لبخند اجتماعی).	۳ ماهگی

۱۲	شناخت خود	به دستان خود نگاه می کند.	۳ ماهگی
۱۳	ردیابی	نور را به صورت عمودی دنبال می کند.	۳ ماهگی
۱۴	هماهنگی چشم و دست	تلاش می کند به چیزی برسد.	۴ ماهگی
۱۵	هماهنگی چشم و دست	اشیائی را که دیده به دهان خود می برد.	۴ ماهگی
۱۶	درک ابتدایی عمق	چشم های شروع به کار هماهنگ با یکدیگر می کنند و به نوزاد اجازه می دهند تا ادراک عمق پیدا کند. (ولی هنوز کامل نیست)	۴ ماهگی
۱۷	ردیابی	می تواند نور را به صورت افقی، عمودی و در مسیرهای دایره ای دنبال کند.	۴ ماهگی
۱۸	توجه به رنگ	عکس های سیاه و سفید توجه کودک را جلب می کند. طرح های راه راه یا چشم های درشت و برجسته عکس ها و عروسک ها بیشتر توجه می کند. اگر شما ۳ اسباب بازی مشخص به او نشان دهید که یکی آبی، یکی زرد و دیگری قرمز باشد به علل ناشناخته، او مدت طولانی تری به اسباب بازی قرمز (رنگ های گرم) نگاه خواهد کرد.	۴ ماهگی
۱۹	هماهنگی چشم و دست	می تواند به اشیائی که دیده برسد و آنها را بگیرد.	۵ ماهگی
۲۰	شناخت محیط	به اجسام کوچک مانند دانه نگاه می کند.	۵ ماهگی
۲۱	ردیابی بیرونی	چشم ها شروع به دنبال کردن اشیاء یا افراد در حال حرکت می کنند.	۵ ماهگی
۲۲	درک بقا شی	و در این زمان است که حس درک بقای اشیاء در او جوانه می زند (اینکه اشیاء وجود دارند، حتی اگر او آنها را نمی بیند)، به این دلیل است که او به بازی قایم موشک علاقه مند می شود	۵ ماهگی
۲۳	شناخت محیط	چهره های آشنا را در فاصله ۲ متری تشخیص می دهد.	۶ ماهگی
۲۴	شناخت خود	به تصویر آینه لبخند می زند.	۶ ماهگی
۲۵	تغییر نگاه	قادر است نگاه خود را از یک شی به شی دیگری برگرداند.	۶ ماهگی
۲۶	شناخت محیط	در ابتدا در حالت خوابیده سپس بعد از نشستن، به دست های خود و بطری شیر یا غذا نگاه می کند.	۵ تا ۶ ماهگی
۲۷	هماهنگی چشم و دست	اشیاء را از یک دست به دست دیگر می دهد.	۶ ماهگی

۶ ماهگی	به دنبال اسباب بازی هایی که از دستش می افتد می گردد.	جستجوی بینایی	۲۸
۶ ماهگی	به طرف اسباب بازی مورد علاقه اش سینه خیز سپس چهار دست و پا می رود.	جستجوی بینایی	۲۹
۶ ماهگی	چشم هایش را در اطراف می چرخاند تا ببیند چه اتفاقی افتاده است.	جستجوی بینایی	۳۰
۵ تا ۶ ماهگی	تثبیت تغییر در خط میانی (حرکت از چپ به راست).	دید جانبی گسترده	۳۱
۶ ماهگی	کسب ثبات اندازه و ثبات شکل است که حدود ۶ ماهگی کامل می شود.	درک اولیه شکل	۳۲

۰ تا ۶ ماهگی

مهارت های شناختی
۱. کودک به صداها توجه می کند.
۲. کودک چشمهای خود را در جهت افقی حرکت می دهد.
۳. کودک به مدت سه ثانیه به دستهایش نگاه می کند.
۴. هنگامی که اسباب بازی با انگشتان کودک تماس پیدا می کند، آن را چنگ می زند.
۵. کودک دست های خود را به دهان می برد.
۶. کودک به شی اویزان ضربه می زند.
۷. کودک با مالیدن اسباب بازیها به دهان آن ها را بررسی می کند.
۸. کودک به شی مورد نظر دست می یابد.
۹. کودک با گوینده ارتباط بصری برقرار می کند

۱ تا ۳ ماه

۱۰. افراد و مکان های آشنا را می شناسد.
۱۱. به اشیا و چهره ی افراد هر چند کوتاه مدت نگاه می کند.
۱۲. برای انجام شدن فعالیت ها و وقایع خاص (شیر خوردن) منتظر می ماند.
۱۳. دستانش را جلوی چشمش می آورد و به آنها نگاه می کند.
۱ تا ۶ ماه
۱۴. به اشیا نگاه می کند.
۱۵. با مفهوم علت و معلول آشنا می شود، مثال با جغجغه بازی می کند (می داند که اگر آن را تکان دهد، صدا ایجاد می کند).
۱۶. افراد آشنا را می شناسد.
۱۷. اشیا را به سمت دهانش می برد.

مهارت های شنوایی

۱ تا ۳ ماه
۱) نسبت به صداها آگاهی شنیداری دارد.
۲) با شنیدن صدا لبخند میزند، سرش را برمی گرداند و ساکت میشود، به طور ناگهانی از جایش می پرد.
۳) با شنیدن صداهای بلند واکنش نشان میدهد.
۴) نسبت به اصوات ناگهانی واکنش نشان میدهد. مثل از جاپردن، سفت کردن بدن، پلک زدن، تکان دادن انگشتان دست و پا، گریه کردن.
۵) به طیف وسیعی از اصوات از جمله اصوات آهنگین واکنش نشان میدهد.
۶) صدای مادرش را میشناسد و با شنیدن صدای او آرام شده و گریه اش قطع میشود.
۷) اصوات بافرکانسهای مختلف تاثیرات متفاوتی روی نوزاد ایجاد میکند.
۸) اصوات بم و آهنگین تاثیر آرام بخش برای او دارد.
۹) اصوات فرکانس بالا (زیر) باعث سریع تر شدن واکنشها در او میگردد.
۱۱) با شنیدن صدا سرعت مکیدن پستان مادر کاهش یا افزایش می یابد.
۱۱) با صدای گفتاری آشنا میشود و به صدای انسان توجه نشان میدهد.
۱۲) با شنیدن صدای پا از راه پله بازی کردن در آب و... رفتارهای هیجانی نشان میدهد.
۱۳) با شنیدن صدای مادر از خواب بیدار میشود یا آرام میگردد.
۱۴) با شنیدن صدای مادر، شروع به آواسازی میکند.
۱۵) با شنیدن صدای خودش ان را تقلید میکند صداهایی نظیر /او/
۱۶) با شنیدن صدا چشمش را به طرف آن حرکت میدهد.
۱۷) از اسباب بازی های صداساز خوشش می آید.
۱۸) به صدای موسیقی گوش میدهد.

۴ تا ۶ ماه
۱۹) صدا برایش معنادار می شود.
۲۱) با دقت بیش تری به صداها گوش می دهد.
۲۱) با معنای اصوات آشنا می شود، مثال گاهی اوقات به اسم خودش واکنش نشان می دهد.
۲۳) به تغییرات در زیر و بمی آواها (آواسازی آهنگین) واکنش نشان می دهد.
۲۴) جهت منبع صدا افراد را تشخیص می دهد.
۲۵) به صدای خودش گوش فرا می دهد.
۲۶) با شنیدن صدا سرش را به طرف آن حرکت می دهد.
۲۷) دنبال صدای گفتار می گردد.
۲۸) مهارت جهت یابی صدا (حرکت دادن سربه سمت منبع صدا) را دقیق تر انجام می دهد.
۲۹) صدای مهربانانه را از صدای ناراحت و خشمگین تشخیص می دهد و در برابر
هریک واکنش های خاصی نشان می دهد.
۳۰) با شنیدن صدای موسیقی شروع به آواسازی (شبه واکه سازی) کرده و یا گریه اش را قطع می کند.
۳۱) به شنیدن صدای انسان علاقه زیادی نشان می دهد (از شنیدن صدای انسان خوشش می آید).
۳۱) صدای فرد غریبه از آشنا را تشخیص می دهد
۳۲) مهارت جهت یابی را در سطوح مختلف انجام می دهد. البته جهت یابی سمت پایین زودتر از سمت بالا شکل می گیرد.
۳۳) با شنیدن صدای انسان لبخند می زند یا آواسازی می کند.
۳۱) به صدای مادر حساسیت بیشتری نشان می دهد و با شنیدن صدای او بلا فاصله برمی گردد.
۳۱) به آهنگ صدای مادر (خوشحال، ناراحت و غیره) واکنش های کامل متفاوتی نشان می دهد.
۳۶) در آزمون شنوایی با شنیدن محرکات صوتی از فاصله ۱۱ سانتی متری به سمت عروسک برمی گردد اما پاسخش با کمی تاخیر همراه است.
۳۷) از صداها تداعی معنایی دارد و برخی از صداها را شنیده را تکرار میکند.

مهارت های زبانی
۱. کودک به صدا پاسخ می دهد.
۲. کودک به بازی صوتی پاسخ می دهد.
۳. کودک پنج صدای مختلف تولید می کند.
زبان دریافتی
۱ تا ۳ ماهگی
۱. با سروصدا از جا می پرد.
۲. به چهره ی فردی که صحبت می کند توجه نشان می دهد.
۳. هنگام صحبت کردن دیگران ساکت می شود و یا لبخند می زند.
۱. با صدای فرد آشنا (مادر) ساکت می شود.
زبان دریافتی
۱ تا ۶ ماهگی
۱. معمولا سر یا چشمانش را به سمت منبع صدا می چرخاند.
۲. گاهی اوقات به اسم خودش واکنش نشان می دهد.
۳. لحن صدای فرد عصبانی را از لحن صدای محبت آمیز تشخیص می دهد.
۱. معمولا با شنیدن صدای اشخاص گریه اش متوقف می شود.
زبان بیانی
۱ تا ۳ ماهگی
۱. هنگام گرسنه شدن یا ناراحتی گریه می کند.
۲. هنگام خوشحالی و رضایتمندی شروع به آواسازی می کند.
۳. گاهی اوقات با شنیدن صداهای شبیه انسان آواسازی می کند.

زبان بیانی
۱ تا ۶ ماهگی
۱. برای بیان نیازها و خواسته هایش آوا سازی می کند.
۲. با شنیدن صدای آواز (ترانه) شروع به آوا سازی می کند.
۳. با دهان (دمیدن) صدا ایجاد می کند ، شبیه واکه سازی می کند، خمیازه می کشد.
۴. در واکنش به صحبت دیگران آوا سازی می کند.
۵. برای ابراز خوشحالی یا ناخوشایندی از انواع آوا سازی استفاده می کند.
۶. در تنهایی و در جمع آوا سازی می کند.
مهارت های گفتاری
۱ تا ۳ ماه
۱. گریه می کند.
۲. شبیه واکه سازی (ورور کردن غرغرو شرشر) می کند.
۱ تا ۶ ماه
۱. می خندد.
۲. با دهان دمیدن (صدا) ایجاد می کند.
۳. شبیه واکه سازی (ورور) می کند.
۴. خمیازه می کشد.
۵. خصوصیت آهنگین بودن (تغییر در مدت، زیروبمی و شدت) در آوا سازی او آغاز میشود.
۶. واکه/آ را بیان می کند.
۷. اصوات شبیه همخوان نظیر نويز سايشی و شبیه خيشومی (م) تولید می کند.
۸. بازی های آوایی انجام می دهد.

مهارت های اجتماعی

۱. کودک به شخص پاسخ می دهد.
۲. کودک با گریه پاسخ منفی می دهد.
۳. کودک با خنده یا غان و غون پاسخ مثبت می دهد.
۱. کودک از دست های خود و اشیائی که در دست های او قرار می گیرد آگاهی دارد.
۱ تا ۳ ماه
۱. به صحبت دیگران گوش می دهد (حالت گوش کردن به خود می گیرد).
۲. تماس چشمی کوتاه مدت دارد، اما در سن ۳ ماهگی مستقیماً به چهره ی فرد گوینده نگاه می کند.
۳. چشمانش را به سمت فرد گوینده می چرخاند و به جای کل صورت به دهان وی نگاه می کند.
۴. اولین لبخند اجتماعی کودک در ۲ تا ۳ ماهگی ظاهر میشود.
۵. با شنیدن صدای دیگران به خصوص صدای مادر لبخند می زند یا شروع به آواسازی می کند.
۱ تا ۶ ماه
۱. تماس چشمی برقرار می کند.
۲. بازی های کودکانه را دوست دارد.
۳. در شرایط متفاوت (دیدن افراد مختلف) از آواسازی های متفاوت استفاده می کند.
۴. از حرکات چهره ای تقلید می کند.
۵. در آواسازی پیش قدم می شود و دیگران را مشغول تعامل و ارتباط با خود می کند.
۶. مهارت نوبت گیری از طریق آواسازی را آغاز می کند، مثال در پاسخ به صدای دیگران آواسازی می کند.
۷. کودک در آغوش افراد آشنا قرار میگیرد.
۸. در آب به بازی مشغول میگردد.
۹. اشخاص را از هم تشخیص میدهد.
۱۰. تفاوت صداهای خشن و نامهربان را با صداهای محبت آمیز میشناسد.
۱۱. رفتارهای متفاوتی در برابر افراد آشنا و نا آشنا دارد.
۱۲. اسباب بازیهایش را به دیگران میدهد یا پرتاب میکند و مجدداً اصرار در پس گرفتن آنها دارد

مهارت های حرکتی

۱ تا ۳ ماه

۱. سرش را تا ۱۱ درجه بلند می کند.

۲. سر و سینه اش را بال می برد. از زمین بلند می کند

۳. سرش را ثابت نگه می دارد.

۱. به سمت صداهای بلند برمی گردد.

۱. سرش را به سمت چپ و راست حرکت می دهد.

۶. پرروی ساعدهایش تکیه می دهد.

۱ تا ۶ ماه

۱. می تواند به اسباب بازی چنگ بزند.

۲. می تواند در هر دو جهت غلت بخورد.

۳. اشیا را در دست می گیرد و به سمت دهان می برد.

۵. سرش را کامل و یکنواخت بال نگه می دارد.

۶. می تواند وزنش را روی پاهایش تحمل کند.

۷. خودش را با حرکت دادن دست و پایش سرگرم می کند.

مهارت های حرکتی درشت
۱. به مدت ۲ ثانیه چانه خود را باال نگه می دارد (۲ ماهگی)
۲. سر را به مدت ۱ ثانیه باال نگه می دارد (۲ ماهگی)
۳. از پهلوی به پشت می غلتد (۳ ماهگی)
۱. در نشستن با حمایت سر را باال نگه می دارد (۱ ماهگی)
۱. سر و سینه را برای ۱ ثانیه بلند می کند
۶. از پشت به پهلوی می غلتد (۱ ماهگی)
۷. هنگامی که برای وضعیت نشستن به طرف باال کشیده می شود، سر را راست نگه می دارد (۱ ماهگی)
۸. از راست به چپ و بالعکس می چرخد (۱ ماهگی)
۹. وزن خود را بر روی ساعد تحمل می کند (۶ ماهگی)
۱۱. از شکم خود به پشت می غلتد (۶ ماهگی)
۱۱. با تکیه بر بازوها و حمایت از پشت می نشیند (۶ ماهگی)
رشد مهارت های حرکتی ظریف
۱. برای تعقیب اسباب بازی سر را از یک طرف به طرف دیگر می چرخاند (۲ ماهگی)
۲. چشمان خود را در جهت افقی حرکت می دهد (۲ ماهگی)
۳. به مدت ۳ ثانیه به دست هایش نگاه می کند (۲ ماهگی)
۴. با تماس اسباب بازی با انگشتان آن را چنگ می زند (۱ ماهگی)
۵. خود را به شی می رساند (۱ ماهگی)
۶. مهره را چنگ می زند و بر می دارد (۶ ماهگی)
۷. دو مکعب کوچک را بر می دارد (۶ ماهگی)

مهارت های خود یاری
مهارت های غذا خوردن
۱. کودک پستان مادر یا سر شیشه را با لب های خود می گیرد (۱ ماهگی)
۲. کودک پستان مادر را مک می زند (۱ ماهگی)
۳. کودک دهان خود را هنگام تماس با پستان مادر یا سر شیشه باز می کند (۱ ماهگی)
۱. کودک دست خود را به دهان می برد (۱ ماهگی)
مهارت های بهداشت فردی
۱. کودک می پذیرد که او را حمام کنند (۱ ماهگی)
۲. کودک می پذیرد که موهای او شسته شود (۱ ماهگی)
مهارت های بازی
۱ تا ۳ ماه
حتی در سن دو ماهگی ممکن است هنگام شیر خوردن بازی کند، بدین ترتیب که سر خود را از سینه مادر جدا می کند و تبسمی به مادر می کند، سپس صورت خود را به پستان مادر مخفی می کند و باز با نگاه تبسم آور خود دو مرتبه به شیر خوردن ادامه می دهد.
۳ تا ۶ ماه
۱. مایل است به اطراف خود نظر بیندازد و دیگر نمی خواهد در تخت خواب یا کالسکه خود به پشت بخوابد.
۲. چون کودک در سه ماهگی می تواند دست های خود را به کار ببرد می توان جغجغه ای به دست او داد. کودک در ۱ ماهگی می تواند کامال آن را تکان دهد و از آن لذت ببرد.
۳. چون کودک از ۱ ماهگی به بعد قادر است اشیاء خود را بردارد، بنابراین اشیاء رنگین بیشتر جلب توجه او را می کند.
۴. می تواند با تکه های مکعب رنگی پالستیکی یا چوبی، دانه های تسبیح چوبی نخ شده، قرقره رنگی، فاشق و فنجان پالستیکی در حالی که به پشت خوابیده بازی کند. ۵
۵. کودک در سن ۶ ماهگی دو دست خود را به طرف اسباب بازی می برد و آن را می گیرد و به دهان می برد.
۶. پاهای خود را که حرکت می دهد تماشا می کند.

رشد بینایی	
(۷ تا ۱۲ ماهگی)	

۷ ماهگی	اشیائی مانند دانه را بر می دارد.	هماهنگی چشم دست	۳۳
۷ ماهگی	اشیای نیمه پنهان را تشخیص می دهد.	جستجوی بینایی	۳۴
۷ ماهگی	اشیاء را در دست می چرخاند و به جزئیات آن نگاه می کند.	توجه بینایی	۳۵
۸ ماهگی	به حالت صورت مادر مانند اخم و شادی واکنش نشان می دهد.	ارتباط چشمی	۳۶
۸ ماهگی	زمانی که بزرگسالان در حال نوشتن هستند، علاقه نشان می دهد.	EHC	۳۷
۹ ماهگی	تقلید از حالات چهره ای	تقلید	۳۸
	آگاهی یافتن از بدن خود هستند و اینکه چگونه حرکات بدن خود را با دید خود هماهنگ سازند.	آگاهی اولیه از بدن	۳۹
۱۰ ماهگی	به دنبال اسباب بازی های گمشده در زیر مبل می گردد.	شناخت محیط	۴۰
۱۰ ماهگی	می تواند مکعب ها را داخل فنجان قرار دهد.	هماهنگی چشم دست	۴۱
۱۱ ماهگی	به برداشتن اشیاء کوچک مانند تکه کاغذ و دانه علاقه نشان می دهد.	هماهنگی چشم دست	۴۲
۱۱ ماهگی	حرکاتی مانند بای بای و سلام را تقلید می کند.	تقلید	۴۳
۱۲ ماهگی	می تواند اشیا را با چشم و دست از یک سمت به سمت دیگر دنبال کند.	هماهنگی چشم دست ، ردیابی	۴۴

۴۵	تغییر نگاه	می تواند به صورت متناوب به جایی در نزدیک و دور نگاه کند.	۱۲ ماهگی
۴۶	هوشیاری	قائم باشک بازی می کند.	۱۲ ماهگی

۷ تا ۱۲ ماهگی	
مهارت های شناختی	
۱. کودک مکعب را از یک دست به دست دیگرش می دهد.	
۲. کودک پارچه را از صورت خود کنار می زند.	
۳. کودک به سمتی که اسباب بازی انداخته می شود، نگاه می کند.	
۱. کودک از فعالیت حرکتی ساده تقلید می کند.	
۱. کودک شینی را که از دید او پنهان می شود، پیدا می کند.	
۶. کودک مکعب کوچکی را داخل فنجان قرار می دهد.	
۷. کودک با وارونه کردن فنجان، مکعب را از آن خارج می کند.	
۷ تا ۹ ماه	
۱. اگر اسباب بازی هایش را بگیریم، مقاومت می کند.	
۲. از حرکات فیزیکی تقلید می کند.	
۳. اشیا آشنا را می شناسد.	
۴. اشیا را در یک دستش قرار می دهد و سپس به دست دیگرش می دهد.	
۵. یک مکعب را در دستش نگه می دارد و با دست دیگرش مکعب دیگر را بر می دارد.	
۶. به تصویر خودش در آینه لبخند می زند.	
۷. اشیا را می دهد، به آن ها اشاره می کند یا نشان می دهد.	
۸. قائم کردن پوشاندن و پیدا کردن اشیا را دوست دارد.	
۹. حلقه ها را از میله ها در می آورد (بازی میله و تخته)	

۱۱ تا ۱۲ ماه
۱. بین یک فعالیت و یک شیئی ارتباط برقرار می کند، مثال بین قاشق و هم زدن، ماشین و هل دادن.
۲. خندیدن دیگران را تکرار می کند.
۳. میله را از تخته بازی میله و تخته بر می دارد.
۴. دو شیئی یکسان را با یکدیگر جور می کند.
۵. سعی می کند یک برج دو مکعبی بسازد.
مهارت های شنوایی
۷ تا ۹ ماه
۶. جهت منبع صدا را به درستی تشخیص می دهد.
۷. خصوصیت های زبر زنجیره ای گفتار را از یکدیگر تشخیص می دهد.
۸. مدت زمان توجه شنیداری او افزایش می یابد.
۹. از کلمات تداعی معنایی دارد.
۱۰. بافت آوایی واکه و هجا تشخیص می دهد.
۱۱. سرش را به سمت صدا های آشنا می چرخاند، حتی هنگامی که صدا را نمی بیند.
۱۲. به صدای زنگ تلفن، صدای انسان، نام خودش و جمالتی نظیر /نه، نه/ و /بای، بای/، پاسخ می دهد.
۱۳. از بازی هایی نظیر قایم موشک و دالی خوش می آید.
۱۴. وقتی نام بابا و دیگر اعضای خانواده می شنود به چهره ی آن ها نگاه می کند.
۱۵. وقتی مادرش به سمت او می رود و می گوید "بیا بغلم" دستش را بال می گیرد.
۱۶. صحبت و کالم افراد بزرگسال را با دقت بیشتری تشخیص می دهد.
۱۷. دقیق تر و گزینشی تر گوش می کند و توجهش به محاوره دیگران بیشتر می شود.
۱۸. تعداد زیادی از عاظم و لغت های معمول را می فهمد.
۱۱ تا ۱۲ ماه
۱. با تعدادی کلمات بیشتری تداعی معنایی می کند.
۲. به صدای خودش و دیگران گوش فرا می دهد.
۳. جهت منبع صدا را از فاصله دور تشخیص می دهد.

۴. صدای انسان را از دیگر صداها تشخیص می دهد.
۵. در پاسخ به صدای انسان، گنگ و نامفهوم جواب می دهد.
۶. با شنیدن صدای رعدوبرق، به گریه می افتد.
۷. از گوش دادن به صداها و کلمات خوشش می آید.
۸. تقلید او از صداها نشان می دهد که صداها را می شنود و با صدای خودش تطبیق می دهد.
۹. به شنیدن اصوات محیطی دورتر از محیط پیرامون خودش علاقه نشان می دهد.
۱۰. گوش دادن به ترانه و سرود را دوست دارد.
۱۱. مفهوم بیش از ۱۲ کلمه را با شنیدن نام آن ها می شناسد.
مهارت های زبانی
۱. کودک از صداها تقلید می کند.
۲. کودک به حرکات پاسخ می دهد.
۳. کودک برای ارتباط از حرکات و صداها استفاده می کند.
زبان دریافتی (۷ تا ۹ ماهگی)
۱. اسامی اعضای خانواده را تشخیص می دهد، حتی هنگامی که فرد مورد نظر جلوی چشمش نباشد.
۲. با علامتهای دستی به کلماتی نظیر (بای-بای، بیابغل کردن و غیره) پاسخ مناسب می دهد.
۳. از موسیقی و آواز لذت می برد.
۵. به صدای محاوره و گفتگوی افراد با یکدیگر گوش می دهد.
۶. معمولاً با شنیدن اسم خودش فعالیتش را متوقف می کند.
۷. اسامی برخی از اشیا (مثال نی نی) را می شناسد، به نحوی که با شنیدن نام اشیا به آنها نگاه می کند.
۸. در اکثر موارد با شنیدن کلمه "نه" یا "وایسا" فعالیتش را متوقف می کند.
۹. همراه با بزرگسالان به تصاویر یا کتاب نگاه می کند و حدود یک دقیقه این علاقه مندی را حفظ می کند.

زبان دریافتی
۱۱ تا ۱۲ ماه
۱. از گوش دادن به کلمات جدید لذت می برد.
۲. معمولاً بدون آن که صدای دیگر حواسش را پرت کند، به صحبت دیگران گوش می دهد.
۳. اگر از او درخواست کلامی شود فقط با گفتار گاهی اوقات اسباب بازی یا اشیا را می دهد.
۴. گاهی اوقات دستورات ساده نظیر "بده" را انجام می دهد.
۵. با شنیدن صدای موسیقی بدن و دستش را حرکت می دهد.
۶. با حرکت دادن مناسب سر و بدن نشان می دهد که درخواست کلامی را می فهمد.
۷. توجه بیشتر و طولانی تری نسبت به صحبت دیگران نشان می دهد.
زبان بیانی ۷ تا ۹ ماه
۱. هجاهای مرکب از همخوان-واکه نظیر بابا را تکرار می کند.
۲. با شنیدن نام خودش آوازی می کند.
۳. بازی های کودکانه بیشتری را انجام می دهد (بازی هایی نظیر دالی، دست زدن و غیره)
۴. آوازی او به گونه ای است که به نظر می رسد "آواز" می خواند.
۵. هنگام دیدن افراد آشنا با آوازی ابراز خوشحالی می کند.
۶. برای جلب توجه دیگران آوازی می کند (دیگران را صدا می زند).
۷. با صدای بلند آوازی می کند.
۸. هجاهای مرکب از همخوان-واکه نظیر بابا را تکرار می کند.
زبان بیانی ۱۱ تا ۱۲ ماه
۱. از گفتار نامفهوم متشکل از ۱ هجا یا بیشتر استفاده می کند. از ساختارهای شبه جمله کوتاه بدون بیان درست و کامل کلمات استفاده می کند.
۲. هنگام تنهایی از گفتار نامفهوم با لحن و آهنگ گفتار افراد بزرگسال استفاده می کند.
۳. بازی های حرکتی-گفتاری (همراه با گفتار و حالت و حرکات چهره ای و بدنی نظیر دست دست عباسی، خدا منو نندازی) را فرا می گیرد.
۱. هنگام صحبت با اسباب بازی ها و اشیای دیگر از گفتار طوانی تر استفاده می کند.

۱. غالباً در واکنش به آواها و اشعار آواسازی می کند.
۶. اولین کلمات را (کلماتی نظیر بای بای و ماما) را به کار می برد.
مهارت های گفتاری
۷ تا ۹ ماه
۱. هجاهای متشکل از همخوان-واکه نظیر بابا را تکرار می کند.
۲. اولین کلمه معنادار را بیان می کند.
۳. با حرکت زبان تماس آن با سقف دهان (صدا) کلیک ایجاد می کند.
۱. آواسازی آوازگونه آهنگین دارد.
۱. الگوهای آهنگین آواها را تقلید می کند. (صدای دیگران را تقلید می کند)
۶. غالباً واکه های /آ/ و /ا/ را بیان می کند.
۷. برخی از همخوان ها نظیر (د،ب،م) را تولید می کند.
۱۱ تا ۱۲ ماه
۱. اصوات و گفتار دیگران را تکرار می کند.
۲. ویژگی های زبرزنجیره ای (آهنگ، لحن) را در گفتار خود استفاده می کند
۳. هجاهای تکراری طوالتی تر نظیر /بابابابا/ را تولید می کند.
۱. از ترکیبات واکه و همخوان به شکل منظم و قاعده مند نظیر /با مو با مو/ استفاده میکند.
۱. در اغلب موارد از همخوان های انفجاری و خیشومی (د،ب،م،پ) استفاده می کند.
مهارت های اجتماعی
۱. کودک والدین خود را از غریبه ها تمیز می دهد.
۲. کودک به تصویر خویش در آینه پاسخ می دهد.
۳. کودک برای زمان کوتاهی می تواند با خودش تنها باشد.
۱. کودک اشیاء را به دیگران تعارف می کند و می دهد.
۱. کودک با بزرگترها بازی های ساده بازی می کند.
۶. کودک شروع به اکتشاف و جستجو می کند.

۷ تا ۹ ماه
۱. یاد می گیرد که ارتباط یک فرآیند دو طرفه است.
۲. به ارتباط و تعامل با افراد دیگر علاقه نشان می دهد.
۳. با افراد آشنا (خانواده) صمیمی تر می شود.
۱. منتظر ماندن برای انجام شدن فعالیت ها را نشان می دهد.
۱. سر و دستش را به عالمت توافق تکان می دهد.
۶. برای جلب توجه دیگران آوا سازی می کند دیگران را صدا می زند.
۷. با دست دراز کردن و اشاره کردن درخواست خود را اعلام می کند.
۲. از بازی های همراه با جست و خیز و رجه رجه کردن لذت می برد.
۹. مهارت نوبت گیری در ارتباط را گسترش می دهد.
۱۱. همراه با فرد بزرگسال به تصاویر و کتاب نگاه می کند.
۱۱. به دفعات بیشتر عصبانی میشود.
۱۰ تا ۱۲ ماه
۱. مفهوم سوال و جواب را فرا می گیرد. مثال در برابر سوالات دیگران سرش را به عالمت "نه" تکان می دهد.
۲. رشد و توسعه مهارت تعامل ارتباط متقابل با دیگران ادامه می یابد.
۳. معنی آداب اجتماعی ساده نظیر سالم و احوال پرسی را می فهمد.
۱. رشد و توسعه مهارت نوبت گیری ادامه می یابد.
۱. وقتی مادر صدایش می زند، آوا سازی می کند.
۶. به تغییر دادن فعالیت ها علاقه نشان می دهد.
۷. خندیدن دیگران را تکرار می کند.
۲. دیگران را هل می دهد یا می کشد.
۹. اعتراض خود را با حالت و حرکات چهره ای و بدنی نشان می دهد.
۱۱. بازی را شروع می کند و از آن لذت می برد.
۱۱. مفهوم جایزه را درک میکند.
۱۲. مفهوم نه را درک میکند.

مهارت های حرکتی
۷ تا ۹ ماه:
۱. خزیدن روی زمین را آغاز می کند.
۲. بدون کمک دیگران می نشیند.
۳. با کمک و تکیه به چیز دیگر می ایستد.
۴. به خوبی می خزد.
۵. به اشیا اشاره می کند.
۶. اشیا را به صورت گازانبری با انگشت شست و اشاره برمی دارد.
۷. در محدوده کوچکی از اطراف خود حرکت می کند و "گشت می زند."
۸. اشیا را به هم می کوبد.
۹. اشیا را از یک دست به دست دیگر می دهد.
۱۱ تا ۱۲ ماه
۱. خواسته هایش را با حالت چهره ای و بدنی نشان می دهد.
۲. چهار دست و پا راه می رود.
۳. اشیا را داخل ظرف می گذارد.
۱. چند قدم گام برمی دارد.
۱. به مدت چند ثانیه به تنهایی بدون کمک دیگران می ایستد.
مهارت های حرکتی درشت
۱. زمانی که کودک به پشت بر روی زمین قرار گیرد سر خود را به مدت ۱ ثانیه بلند می کند. (۷ ماهگی)
۲. کودک با آرنج هایی که صاف قرار گرفته اند خود را روی شکم نگه می دارد. (۷ ماهگی)
۳. کودک به مدت ۳۱ ثانیه با تکیه بر بازوهای خود می نشیند. (۷ ماهگی)
۱. کودک با کمک وزن خود را روی پاها تحمل می کند و ۱۱ ثانیه می ایستد. (۲ ماهگی)
۱. کودک بر روی ساعدها به اندازه ۲ قدم می خزد. (۹ ماهگی)
۶. کودک بر روی دستها و زانوها در وضعیت "چهار دست و پا" قرار می گیرد. (۹ ماهگی)

۷. کودک از وضعیت چهار دست و پا به وضعیت نشسته درمی آید. (۹ ماهگی)
۲. کودک به مدت ۳۱ ثانیه راست می نشیند. (۹ ماهگی)
۹. کودک با گرفتن تکیه گاه به مدت ۳۱ ثانیه می ایستد. (۱۱ ماهگی)
۱۱. کودک روی دستها و زانوها دو قدم چهار دست و پا می رود. (۱۱ ماهگی)
۱۱. کودک خود را بر روی زانوها پال می کشد. (۱۱ ماهگی)
۱۲. کودک بدون از دست دادن تعادل می نشیند و خود را به اسباب بازی می رساند. (۱۱ ماهگی)
۱۳. کودک برای ایستادن در جلو تکیه گاه خود را پال می کشد. (۱۱ ماهگی)
۱۱. کودک که یک دست او را نگه داشته اند به مدت ۳۱ ثانیه می ایستد. (۱۱ ماهگی)
۱۱. کودک از سمت پهلو به طرف راست و چپ، اطراف اشیا قدم برمی دارد. (۱۱ ماهگی)
۱۶. با ارائه کمک به رانهای کودک او می تواند دست کم ۱۱ قدم بردارد. (۱۱ ماهگی)
۱۷. زمانی که یک دست کودک را بگیرند دست کم ۱۱ قدم راه می رود. (۱۲ ماهگی)
۱۲. کودک دست کم ۳ ثانیه بدون کمک می ایستد. (۱۲ ماهگی)
مهارت های حرکتی ظریف
۱. برای برداشتن اشیا از شست هم استفاده میکند.
۲. کودک مکعب را از یک دست خود به دست دیگرش می دهد. (۷ ماهگی)
۳. کودک مکعب را از داخل فنجان درمی آورد. (۲ ماهگی)
۱. کودک ۲ مکعب را به یکدیگر می زند (۹ ماهگی)
۱. کودک دست های خود را به یکدیگر می زند. (۱۱ ماهگی)
۶. کودک با انگشت شست و اشاره قطعه کوچک خمیر را برمی دارد. (۱۱ ماهگی)
۷. کودک توپ را پرتاب می کند. (۱۲ ماهگی)
۲. کودک مکعب کوچکی را داخل فنجان می گذارد. (۱۲ ماهگی)
۹. زمانی که اسباب بازی را بخواهید کودک آن را به شما می دهد. (۱۲ ماهگی)

مهارت های خود یاری
مهارت های غذا خوردن
۱. کودک غذایی را که به صورت مایع درآمده است از قاشق می خورد. (۷ ماهگی)
۲. کودک با زبان خود غذای دور دهانش را پاک می کند (لیس می زند). (۷ ماهگی)
۳. کودک دست خود را به شیشه شیر یا پستان مادر نزدیک می کند و آن را می گیرد. (۹ ماهگی)
۱. کودک از لیوانی که به طرف او گرفته اند می نوشد (۹ ماهگی)
۱. کودک غذاهای نرم را می خورد. (۱۱ ماهگی)
۶. کودک با استفاده از انگشتان خود غذا می خورد. (۱۱ ماهگی)
۷. کودک غذاهای نسبتاً سفت را می جود (۱۱ ماهگی)
مهارت های لباس پوشیدن
۱. کودک در پوشیدن و درآوردن لباس خود کمک می کند. (۱۲ ماهگی)
مهارت های بهداشت فردی
۱. کودک با دست های خود به آب ضربه می زند. (۱۱ ماهگی)
۲. کودک می پذیرد که دندان هایش مسواک زده شود. (۱۲ ماهگی)
مهارت های بازی
۶ تا ۹ ماه
۱. موقعی که شیء مطلوب او ویا اسباب بازی او را مخفی می کنید گریه می کند تا آن را به دست آورد.
۲. زنگوله و جغجغه را می تواند با دست بگیرد و تکان دهد.
۹ تا ۱۲ ماه:
۱. کودک قاشق را به فنجان می زند و از اسباب بازی هایی که حرکاتی دارند و صدایی می کنند خوشش می آید.
۲. مکعب های چوبی را می تواند داخل فنجانی بیندازد و آنرا دو مرتبه درآورد.
۳. در ۱۲ ماهگی می توان کودک را در بازی با توپ شرکت داد.

مراحل رشد تفکری
از تولد تا ۱ سالگی
۱- با رشد حسی شروع به آموختن می کند و با انجام فعالیت، کاوش و دستکاری محیط بر کارکردهای حرکتی خود مسلط می شود.
۲- محرکی درک می شود و پاسخی در پی آن به وجود می آید
۳- نوزاد تحرک بیشتری پیدا می کند، طرح واره (schema) های جدیدتر و پیچیده تری بوجود می آید.
۴- این مرحله ادارک های هندسی، بینایی و لمسی نوزاد گسترش می یابد.
۵- کودک فعالانه با محیط تعامل می کند و رفتارهای آموخته ی پیشین را به کار می بندد. برای مثال کودکی که استفاده از جغجغه را آموخته، هم اسباب بازی تازه اش را مانند آن تکان می دهد و هم جغجغه را به شیوه های تازه ای به کار می گیرد. (درک علت معلول) (۶ ماه)
۴- هماهنگی طرحواره های ثانویه انجام عملیات عمری با هدف، کنار زدن مانع و چنگ زدن اسباب بازی آگاهی از پایداری (8-12 ماهگی)
۶- پیدایش بقای شیء (Object Permanence) وجود اشیاء مستقل از بکارگیری آن ها
۷- او می تواند انگاره ی اشیاء را حتا زمانی که در دید او نیستند، در ذهن خود نگه دارد (۱۰ ماه)
۸- در ۱ سالگی هنوز با مکانهای غیر قابل مشاهده مشکل دارد، بطوریکه هنگامی که شما اسباب بازی را در دستتان پنهان می کنید بعد دستتان را زیر بالش می برید و آن را باز می کنید کودک شیء را در آخرین محلی که دیده است جستجو می کند.